TAM BONO, INDULGENTI, CONSTANTI PATRONO DOMINOQVE MEO, *ILLUSTRI, MAGNIFICO, NOBILISSIMO*

DOMINO

GEORGIO HÜBENERO,

Sacræ Regiæ Majestatis Poloniarum Burggrabio, Reipubl. Thorunensis Pro-Consuli Seniori, Gymnasij Proto-Scholarchæ, laude majori,

A. D. 1700. Ætatis 72. Novembr. 11. Supremum diem explenti, ejusdemque 21. in Avito Mausoleo, in Spem Resurrectionis contumulato, ultimo Stirpis suæ Viro,

HANC

Pro Annorum aliquot Benevolentia, Consilijs, Beneficijs, Auxilijs,

NON FICTARUM LACRYMARUM

AMPULLAM,

nec sine sensu doloris,

Ego JOHANNES REZIK Gymnas. Thorunensis Professor Publ. & Visitator, reddo.

Thorunij in Typographia Magnifici & Nobilissimi Senatus.

Fingimus ambiguis quàm sæpe poëmata pennis,
Mentimur lacrymas, fletus, gestuque dolores
Immodicos testamur, & ora in mille figuras
Vertimus, & tremulas formamus voce querelas
Fluctibus abrepti veluti nimijque doloris
Æstibus, in mortem vibramus tela, furores
Illius impetimus verborum pondere magno;
Cum tamen immensas & mens & pectora gestent
Lætitias. Calamo Vatis non semper habenda
Fronti & nulla Fides. Fugiat vesana libido
Exitijque parens simulatio fronte dolorem
Ostentare docens & amicum fingere vultum.
Cor, animus, calamus, versus, meditatio, vires,
Ingenium, lacrymæ, mea quicquid corporis umbra
Continet, unius sint tanto in funere sensus,
Hubnerus quando cadit inferturque sepulchro;
Quando animam reddit Cœlis infundit & ossa
Terræ; quando tuos deponit Curia fasces;
Quando tuos linquit Schola mœrens tecta, labores;
Cùm linquit natam, neptem dulcemque maritam;
Et me cùm linquit fidum promptumque clientem
Hubnerus. Citius spernet Pactolus arenas
Auri quas volvit, contemnet Castora Pollux,
Deseret Æneas langventem ætate parentem
Gurgitibus medijs flammæ quàm mente recedant,
O Hubnere tuum nomen simulacraque vultus
Corporis & facies. Dicam: Sic ora ferebat.
Canities frontem decoravit qualis oloris

Est

Eſt vertex, ſub qua poſuerunt Numina ſedem
Artis, Conſilij validi, cui tradere habenas
Vrbs poterat Thoruna ſuas & divus Apollo.
Tu mihi delapſus fueras velut æthere ſummo
Patronus, ros ut fuſus ſitientibus agris
Nubibus, ut meſſi cœlo delabitur imber
Fertilis, & vires tribuit langventibus herbis;
Sic benefacta mihi tua donavere ſalutem.
Inclyta me quando, bone Vir, tua tecta tenebant
Quinque annis totidemque integris menſibus, hora
Muneribus mihi nulla tuis effluxit inanis.
Poſt mortem veneror laudo optatumque parentem,
Qui mihi dux fuerat pulchras Virtutis ut arces
Et artis noſſem puer exhauſtaſque tueri
Has ſcirem, tamen ignoro cui debeo plura,
Patri an Hûbnero? ſic conſociantur amore,
Cum Patre Patronus mens ut cum corpore fluxo.
Nomine nam ſolo differt à Patre Patronus,
Non re, non cura, nec amore, favore perenni.
Et Pater & Patronus amat, favet ille tuetur;
Iſte favet contra vim fortiter iſte tuetur.
Pergama cùm patriæ meditabar ritè vocatus,
Queis me divorum Magnus Pater atque hominum Rex,
Poſt varios caſus gentis poſt multa meorum
Funera, labentem voluit quoque ducere vitam.
Tune redire paras? & amas, ait, impie, flammas
Bellorum? in domibus clauſis penetralibus hoſtem,
Tela, viros, gladios cernes & inania multa.
Per medios enſes, & per diſcrimina mille
Ibis, perveheris rerum in diſcrimina mille
Ante oculos ſtabunt fluitantes ignibus Vrbes.

 In

In Patrum nati natorum in ſangvine Patres,
Volvuntur. Præſtat pacis requieſcere lauru
Pruſſiaca, Attileum quàm laſſum quærere Regnum.
Agnovi mentem, venerabar pectus amicum,
Linquo tamen dulcem hanc animam carumque Patronum,
Lechica per nemora & currus & dirigo curſus.
Ite rotæ, dixi, terris Deus ipſe quietem
Atque meis auſis, ſpero, dabit ille ſalutem.
Ingredior Regnum (gelidus mea concutit oſſa
Horror, concreſcit nimia formidine ſangvis,
Dum memini quæ ſum paſſus quæ dira notavi,)
Relliquias hominum video domuumque ruinam.
Agnoſco adveniens paucos, agnoſcor & ipſe
Vix, quæro vix invenio cunabula gentis.
Patria da ſtabilem ſedem, da mœnia Civi,
Sæpius ingemui ut benè conſcia Numina teſtor.
In vanum cecidere preces patriįque penates
Linqvendi, ambiguo fuerant incerta viarum
Quærenda, impigras extendo ad ſidera palmas,
Poſcens auxilium, mala pandens ordine certo
Ceſſero nî fatis. Date currus, littora, ventos,
Numina ſancta, rogo, fugienti oſtendite metam.
Deſero Pannonicos fines curruque relicto,
Vita data eſt Ventis rate diſſeco fluminis undas.
Per nimbos hyemēque feror, mox gurgite vaſto
Jactor, denſatis veſtitur nubibus ignis
Solis, lux ceſſit ſylvas nox occupat atra.
Acceſſi tandem meliori ſidere ductus
Pruſſiacas terras dilecta & tecta Patroni,
Quem vidiſſe ſatis fuerat. Spes feſſa revixit.
Hunc compello Virum, noſtros cognoſcere caſus

Per-

Percupit attonitus: Quis te Deus intulit urbi?
Quærit, pertexo dejecto singula vultu.
Eccur celarem perspecti certus amoris?
Excipit afflictum lacrymans propè: Collige mentem.
Sat tibi sit, dixit, tantos vicisse labores.
His iterum poteris salvus considere terris.
Te capiet rursus pia Prussia, certa laborum
Hic requies fuerit nos inter pacis alumnos.
Excepit reducem veluti solet obvia puppis,
Sæpe virum vastis jactatum fluctibus Istri.
Quantos ille animi incerti pacaverit æstus,
Dicere non facile est. Dapibus paterisque levabat,
Protexit, rexit, digna statione locavit.
Contudit insultus tumidos avidumque nocendi
Repressit fastum, docuit submittere sensus,
Qvi nec ferre pares poterant nec frena volebant.
Prudenti illius semper sermone movebar,
Causas explicuit quando rerumque recessus,
Fortunamque suam, discendi pectoris ignes,
Quos vidit populos quos audivitque Magistros
Gymnasio patrio, vel ab hoc summotus in oris
Belgarum, vel qua desertus vixerit arte,
Quando Sarmatiæ Regnis fera bella tonabant.
Quantos tum Juvenes vicit dum voce Cathedras
Orando implevit Franeceræ Laurea dignus
Est habitus. Fuerat tam felix gloria lingvæ,
Ut Patres Urbis, Musarum, Rhetora nostrum
Cernere percuperent & ab illo discere gestus,
Dicendique modos. Senium testatur abunde
Quis fuerit, quantus fuerit, quando ora resolvit
Orator, pariter testatur Epistola docti
Schultzi, quem Gedanum, Francfurt & scripta loqvuntur.

Do tibi, Lector, illam. Ita enim Vir Excellentissimus Dn. Iohannes Schultz, J. U. D. A. 1696. Mense Februar. ad Nostrum.

Illustris & Magnifice Domine.

EXpleri tandem passus es, avarum & penè inexplebile Orbis Literati desiderium, sermone inaugurali Tuo, publicæ jam luci dato. Mirantur omnes eximiam tuam dicendi facultatem, qua ita præ cæteris emines, ut non tantum Tui Ordinis, sed & Oratorum facile Princeps audias. Quantam vim esse oportet, quæ inter obstantia erumpit. Eam certè vim Eloquentiæ Tuæ agnoscunt vel æmuli artis istius, ut ab invitis applausum extorserit. Neminem verò tam arrogantis nostra ætate supercilij fore autumo, qui Tibi præferri aut comparari velle audeat, nisi eadem se dignum censura autumet, qua à Seneca olim notati, qui Ciceroni Cæstium suum præferrent, nisi lapides timerent. Equidem non indiget opus ilmatissimum privatorum Encomio, cum splendor ejus satis integer sit, & citra alienæ commendationis lumen, plerorumque convincat ac perstringat invidorum oculorum aciem. Nec is mihi ambitionis stimulus, ut laudibus tuis cumulum quendam exiguo applausu meo addi posse præsumam; id enim esset solaribus radijs lumen affundere velle. Indulgebis tamen affectui meritis Tuis licet impari, quo in æstimationem Tui, VIR ILLUSTRIS, cum reliqua literatorum turba velut torrente quodam abripior. Sed alieno illico utor ad excusandam audaciam, antiqui cujusdam Oratoris præsidio: Si mihi nimirum hoc nomine succenseas, quod Te minus, quàm tua Virtus meretur suspicio ac demiror, omnibus quoque mortalibus succenseas oportet. Hanc quippe liberioris vocis & calami licentiam, tradita Panegyrim legendi potestate, an cessisti mihi an impressisti potius, cui, ut olim ex Apollinis Lyra:

Saxo

Saxo sonus ejus inhæsit.

Eloquentiam Tuam, VIR ILLUSTRIS, *commendat res antiqua extra Eloquentiam, quo dignus Elogij genere, Orator quidam celeberrimus olim judicatus fuit. Themistium hic verè imitatus es. Is Musas Veneri amico junctas esse consortio ingeniosè tradidit; illæ quippè purum & à barbarie sordibus depexum reddunt sermonem; hæc decus & splendorem addit, ut comptus benè ac politus facilius in aures animumque admittatur. Procul alienus ab anxia illa Svada, qua pedantismi affectæ in nectendis verborum nodis operosè torquentur. Rem animus tuus primum occupavit, cui delectus verborum sententiarumque nitorem conjunxit. Illam porro Inventionis rarioris promptitudinem, Eloquentiæ præceptis haud debes, quin potius dotes ingenij Tui experientia firmati sponte natæ, ijsdem robur ac decus conferunt. Fateor legenti id evenisse mihi, quod olim auditoribus Cassij Severi, quorum illicò nemo non illo dicente timebat, ne desineret. Ast metum abstersit illicò convenientior Tibi laus, vel ipso Scauro judice, debita. Non minus videlicet magnam Virtutem esse, scire desinere, quàm scire dicere. Magnum id continentiæ in tanto rerum verborumque apparatu exemplum, imperare sibi posse, ne sermo veluti influxus videatur. Eadem ergò & exempli Tui,* VIR MAGNIFICE, *sequela, licet impare gressu, ductus scribendi licentia, terminum figo. Prolixiori verò sensu me profiteor esse*

Illustris Magnificentiæ Vestræ
Addictissimum & humillimum Servum
J. Schultz.

Jam tua non tangam, bone Vir, fortissima facta,
Curia quæ novit Schola quæ reverenter adorat,
Quæ depicta manent in grato pectore Civis.

Nec

Nec possum meritas pro tantis reddere grates
Muneribus, fateor, servusque Cliensque paratus.
Vivorum donec fragili regione morabor,
Te decus ætherium semper venerabor, amabo.
Præteriens quoties tua Sacra Sepulchra videbo,
Dicam: *Defensor meus hic mea Fulcra quiescunt.*

Dedicatio.

Admitte hunc animum, placeant Tibi dona Clientis,
Parva licet sint hæc sunt pia dona tamen.
Immensus pontus parvas quoque suscipit undas,
Tu magnus cùm sis suscipe parva, rogo.

Et hoc scire juvat.
Mors Sceptra Fascibus æquat.

ANNO M. DC. LXXIII. Novemb. XI.

SERENISSIMUS REX POLONIÆ
M I C H A E L,
Exuta Mortalitate Animam Coelo reddidit:

ANNNO M. DCC. Novemb. XI.

Burggrabius noster,
Inania Terræ relinquens, Cœlum ascendit.
Utrumque utraque dies mœstum vidit & lætum.
Felix & eo, quod primus fuerit, qui collatam
Principi gratulabatur Majestatem.

*** *** ***